

mener da, at Beløbet kan anslaaes til 2,000 Kr. aarlig, hvis nærmere Fordeling fastsættes af Ministeriet efter det lægevidenskabelige Fakultets Indstilling.

Da den hele her foreslaaede Ordning af Undervisning og Eksamen kun kan opfattes som foreløbig, idet bl. a. den eventuelle Oprettelse af et Centralinstitut for Gymnastik kan medføre Ændringer i den, skal man indstille, at den foreslaaede Bevilling af 2,000 Kr. aarlig kun søges for et Tidsrum af 6 Aar. En snævrere Tidsgrænse vil næppe være forsvarlig, da særlig Læreren i Gymnastiktheori straks maa sætte et stort Arbejde ind paa at ordne Undervisningen i dette, videnskabeligt endnu utilstrækkelig gennemarbejdede Fag“.

Konsistorium gjorde 26. Marts 1908 Indstilling til Ministeriet i Henhold til Udvalgets Forslag, og paa Finanslovsforslaget 1909—10 optog Ministeriet derefter en Bevilling under Universitetets Udgiftspost 7. t. paa 2,000 Kr. aarlig, foreløbig for et Tidsrum af 6 Aar, til Udgifter til Optagelse af Gymnastik ved Skoleembedseksamen. Bevillingen, der begrundedes i Overensstemmelse med de ovenfor gengivne Skrivelser fra Konsistorium og det pædagogiske Selskab, saaledes at det af Konsistorium 26. Marts 1908 anbefalede Forslag var optaget i Anmærkningerne, jfr. Rigsdagstid. 1908—09, Till. A. Sp. 1245—48, blev givet ved Finansloven for 1909—10 som Udgiftspost 7. s.

Om Sagens nærmere Ordning, derunder Ansættelse af Læreren i Gymnastiktheori og Anatomi, vil Meddelelse blive givet i et senere Hefte af Aarbogen.

IV. Prisopgaver.

Forfatteren af en under Mærke: „Fordi to Vævsdele i et histologisk Præparat ligge ved Siden af hinanden, behøver der ikke af have været nogen organisk eller funktionel Sammenhæng mellem dem i levende Live“ indleveret Afhandling til Besvarelse af den lægevidenskabelige Prisopgave for Aaret 1904—05: „Der ønskes en paa selvstændige Undersøgelser støttet Fremstilling af de ved Fragmentatio myocardii forekommende Forandringsers Natur og Oprindelse“, havde ikke ønsket Navnesedlen aabnet, saafremt han ikke fik Prisen tilkendt, se Aarb. 1905—06 S. 561 og 563—65. Som det sidstnævnte Sted er anført, blev der tilkendt Forfatteren et Accessit. Under 17. Maj 1909 forespurgte han, om Navnesedlen nu kunde blive aabnet, og han derigennem kunde faa Retten til at vedkende sig Forfatterskabet til Afhandlingen. Dette blev bevilget af Konsistorium 14. Juni 1909, med Tilføjende, at det Beløb af 100 Kr., der udbetales til Forfattere af Prisafhandlinger, der tilkendes Accessit, ikke vilde kunne udbetales ham. Ved Navnesedlens Aabning fandtes Forfatteren at være Cand. med. Johannes Ipsen.

V. Akademiske Grader.

Til det filosofiske Fakultet indkom i September 1908 et Andragende om Tilladelse til at indsende en paa Fransk affattet Afhandling til Forsvar for den filosofiske Doktorgrad. Da Fakultetet ikke ønskede at afgøre et saa indgribende Spørgsmaal isoleret, anmodede det i Skrivelse af 21. s. M. til Konsistorium Universitetets almindelige Myndigheder om at be-

handle Sagen i sin Helhed og foranledige Udtalelser om den fra samtlige Fakulteter*). Sagen blev derefter forelagt den akademiske Lærerforsamling den 15. Okt. 1908, og efter at Fakulteterne havde afgivet de nedensaaende Erklæringer, vedtog Lærerforsamlingen i sit Møde den 17. Decbr. 1908 følgende: „Lærerforsamlingen maa fraraade, at der for Tiden foretages Forandringer i den nu gældende Praksis“.

Det theologiske Fakultets Erklæring af 7. Decbr. 1908.

I æret Skrivelse af 16. Okt. d. A. har den akademiske Lærerforsamling udbedt sig Fakultetets Udtalelse om, hvorvidt det kan tillades at skrive Disputatser paa fremmed Sprog.

I den Anledning skal Fakultetet udtale, at det for theologiske Disputatsers Vedkommende ikke kan tilraade nogen Forandring i de gældende Bestemmelser om Sproget. Et Mindretal (Professorerne Ammundsen og Torm) maatte dog forbeholde sig deres Stilling, indtil det har vist sig, om der kunde findes Regler, hvorefter man i enkelte særlige Tilfælde, og kun i saadanne, uden Vilkaarlighed kunde give Tilladelse til at benytte fremmede Sprog.

Det rets- og statsvidenskabelige Fakultets Erklæring af 24. Novbr. 1908.

I Gensvar paa den akademiske Lærerforsamlings Skrivelse af 16. f. M. angaaende Tilladelse til at skrive Disputatser paa fremmed Sprog skal Fakultetet — idet det gaar ud fra, at Meningen alene er, at det skal gøre Rede for sin Stilling med Hensyn til Disputatser, som indgives til dette, — udtale, at det for sit Vedkommende ikke føler Trang til og ikke ønsker, at der aabnes Adgang for Disputatser, affattede i fremmed Sprog.

Fakultetet mener i Forbindelse hermed at burde henlede Opmærksomheden paa, at Sagen nu staar saaledes, at der ved kgl. Resolution kan dispenseres fra Bestemmelserne om, at Disputatser skal forfattes enten paa Dansk eller paa Latin, idet selve Regelen om, at Disputatser skal skrives paa Dansk, alene hviler paa kgl. Resolution, se Bekendtgørelse 19. Maj 1854, der forandrer Bestemmelserne i Forordning 9. Jan. 1824 § 3, jfr. ogsaa Bekendtgørelse 7. Juni 1866.

Det lægevidenskabelige Fakultets Erklæring af 16. Novbr. 1908.

I Anledning af det af Lærerforsamlingen rejste Spørgsmaal om, hvorvidt det kan tillades at skrive Disputatser paa fremmed Sprog, skal Fakultetet udtale:

Fakultetet maa fraraade, at der for Tiden foretages Forandringer i de nu gældende Regler.

Det filosofiske Fakultets Erklæring af 19. Novbr. 1908.

I Tilsvar til Lærerforsamlingens Anmodning om en Erklæring angaaende Muligheden af at anvende fremmede Sprog i Afhandlinger for Doktorgraden skal det filosofiske Fakultet udtale følgende:

Enhver Ordning, som i kortere eller længere Tid vilde føre til, at Afhandlinger for Doktorgraden almindeligvis eller endog blot i et større

*) Jfr. Aarb. 1883—84 S. 58.

Antal Tilfælde affattedes paa fremmede Sprog, selv om der kun var Tale om de tre nyere Hovedsprog —, maa anses for uantagelig. En udførligere Motivering heraf er næppe nødvendig; ingen i Fakultetet har gjort sig til Talsmand for en saadan Ordning. Enhver har sikkert ogsaa en Følelse af, at Danmarks ejendommelige nationale Stilling nøder det til i enhver Henseende at indtage en forsigtig Holdning. Dertil kommer, at den udpræget danske Karakter, som har udmærket vort Universitets Virken, og som ogsaa har vist sig i, at dets akademiske Afhandlinger regelmæssigt talte Modersmaalet, har været et virksomt Middel ikke blot til at uddanne og berige det, men ogsaa til at nedslaa den tidligere ofte hørte Tale om Universitetets og den lærde Dannelses Fjernhed fra Folket. Det vilde sikkert være lidet heldigt, om disse Fordele atter skulde lide Skaar ved Benyttelsen af fremmede Sprog. Arbejdet for, at dansk Videnskabelighed kan trænge frem i Udlandet, bør sikkert almindeligvis hellere ske ad andre Veje og ikke paa en Maade, der ikke blot frembyder store praktiske Vanskeligheder, men ogsaa i flere Henseender indeholder en Fare.

Med dette for Øje vilde den eneste Ordning, som Fakultetet kunde tænke sig at anbefale, være den, at man tillod at bruge det fremmede Sprog, naar ganske særlige Forhold var til Stede, saaledes at der i hvert enkelt Tilfælde gaves Dispensation fra Regelen. Men at indføre en Dispensionspraksis paa Grundlag af et ganske frit Skøn vilde medføre en Usikkerhed og Vilkaarlighed, hvormed hverken de, der ønskede at opnaa Doktorgraden, eller Fakulteterne kunde være tjente, ligesom man derved vilde miste enhver Sikkerhed for, at de enkelte Fakulteter fulgte nogenledes ensartede Grundsætninger. Der maatte altsaa fastsættes Regler, som Fakulteterne havde at følge ved Meddelelsen af disse Dispensationer. Det skønnes imidlertid ikke, at det er gørligt at opstille Bestemmelser, der indeholde en virkelig Betyggelse for en ensartet og retfærdig Praksis, eller blot nogen Sikkerhed for, at man ikke hurtigt kommer ind paa at meddele Dispensationer i det langt overvejende Antal Tilfælde.

I Henhold til de anførte Grunde kan Fakultetet ikke tilraade, at der gøres nogen Ændring i den bestaaende Retstilstand.

Et Mindretal (paa 4 Medlemmer) har ikke kunnet slutte sig til Fakultetets overvejende Flertal og motiverer sin afvigende Opfattelse saaledes:

Et Mindretal (Erslev, Fridericia, Heiberg, Jespersen) finder de nuværende Forhold saa urimelige, at en Forandring er nødvendig for dansk Videnskabs Trivsel. Det er en Kendsgerning, at videnskabelige Arbejder paa Dansk kun i de færreste Tilfælde kommer til Udlandets Kundskab. Allerede dette er til stor Skade for dansk Videnskab, som derved udelukkes fra at gøre fuld Nytte og vinde fortjent Anerkendelse. Men naar saa, som det er Tilfældet med mange Fag, et videnskabeligt Arbejde heller ikke her hjemme kan gøre Regning paa Interesse, er en saadan Videnskabsmand ilde stedt. Særligt følelige bliver disse Ulæmpen, naar der er Tale om Doktordisputater, der jo som oftest skrives af unge Videnskabsmænd, der fortjener enhver Opmuntring og Støtte. At henvise dem til at faa deres Arbejder oversatte kan ikke nytte; hvad der er let for en ældre Videnskabsmand, der allerede har et Navn, er saa godt som umuligt for en Begynder, og særligt overfor Disputater vil udenlandske

Forlæggere stille sig afvisende, fordi det ikke er tilstrækkeligt bekendt, at danske Disputatser er noget ganske andet end f. Eks. tyske. Dertil kommer, at Doktorafhandlinger om Æmner, der intet Publikum har her i Landet, blive uforholdsmæssigt daarligt stillede i Sammenligning med saadanne, der kan finde talrige Læsere her hjemme. At opnaa Doktorgraden medfører allerede en saa stor økonomisk Byrde, at man ikke dertil bør føje en saa iøjnefaldende Uretfærdighed.

At gøre Valget af Sprog helt frit er ikke muligt paa Grund af de dermed forbundne nationale og praktiske Vanskeligheder. Det gælder altsaa om at finde en Begrænsning, der saavidt muligt sikrer, at Disputatser kun fremkommer paa fremmede Sprog, naar der er Grund dertil. Følgende Bestemmelser synes os baade at yde tilstrækkelig Garanti herfor og at hæve de værste af de paa pegede Misligheder:

Ønsker en Doktorand sit Arbejde trykt paa et fremmed Sprog, maa han ved Indleveringen vedlægge en Ansøgning derom. Til denne skal Censorerne tage Stilling og stille Forslag om den til Fakultetet med udførlig Motivering. Ved Afgørelsen skal der dels tages Hensyn til Afhandlingens videnskabelige Værdi, dels til Forholdet mellem det Antal Læsere, den kan vente her og i Udlandet, og kun, hvor begge disse Hensyn taler derfor, skal Ansøgningen kunne anbefales.

Bevilges den, paa hviler det Doktoranden at bekoste Oversættelsen ved en af Fakultetet godkendt Sprogkyndig eller et Gennemsyn ved en saadan. Kun naar baade Emne og Sprog nødvendigt falder ind under de samme Universitetslæreres Kompetence, kan Afhandlingen straks indleveres paa det fremmede Sprog.

*Det matematisk-naturvidenskabelige Fakultets Erklæring
af Novbr. 1908.*

Fakultetet har fra den akademiske Lærerforsamling modtaget en Forespørgsel om, hvorvidt det kan tillades at skrive Disputatser paa fremmed Sprog.

I Anledning heraf meddeles, at Fakultetet har behandlet denne Sag i et Møde; af Forhandlingerne fremgik det, at Professorerne Warming, Zeuthen, Büllmann og Julius Chr. Petersen ønskede at beholde de nu gældende Bestemmelser uforandrede, medens Professorerne Strömngren, Ussing, Jungersen, Johannsen og Christiansen mente, at der burde aabnes en Mulighed for at skrive Disputatser paa et fremmed Sprog. Professor Løffler udtalte, at det var ham bekendt, at der var et almindeligt Ønske derom mellem de yngre. Professor Jul. Petersen var ikke til Stede ved Mødet.

VI. Akademiske Højtideligheder.

Universitetets Aarsfest afholdtes Torsdag den 29. Oktober 1908. Talen holdtes af Professor Vilh. Thomsen. Indbydelsesskriftet indeholdt en Afhandling af Professor J. Paludan: „En Overgangsgruppe i nordeuropæisk Digtning omkring Aar 1700“. 40 S. 8vo*). Ved Festen blev afsunget den nedenstaaende Kantate af Niels Møller med Musik af Kapelmester Carl Nielsen.

*) Jfr. Aarb. 1907—08 S. 167.